

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Rynek pieniężny	9
Rozdział 2. Rynek obligacji. Cechy instrumentu i stopy zwrotu.....	34
Rozdział 3. Rynek akcji.....	108
Rozdział 4. Rynek kontraktów terminowych futures	166
Rozdział 5. Rynek opcji.....	200
Rozdział 6. Zlecenia giełdowe w notowaniach ciągłych. Ustalanie teoretycz- nego kursu otwarcia	236
Zakończenie.....	279

Wstęp

Rynki finansowe to we współczesnych systemach finansowych niezwykle istotny element funkcjonowania gospodarki. Z jednej strony, podmioty gospodarcze poszukują na nich źródeł finansowania swojego rozwoju, a z drugiej – inwestorzy lokują tam swoje nadwyżki finansowe. Różnorodność perspektyw, mnogość instrumentów finansowych oraz ogromny potencjał do wykorzystania sprawiają, że wiedza i znajomość cech podstawowych segmentów rynków finansowych dla dzisiejszych absolwentów kierunków ekonomicznych, w tym szczególnie finansów i rachunkowości, stają się obowiązkowe.

Podstawy rynku finansowego – przykłady i zadania to podręcznik napisany z myślą o osobach, które są na początku swojej ścieżki edukacji w obszarze rynków finansowych. Autorzy koncentrują się w tej publikacji na wybranych zagadnieniach, mając świadomość istotnego zawężenia zakresu poruszanych problemów. Jednak zapoznanie się z prezentowanymi w podręczniku podstawowymi zasadami, według których funkcjonują rynki finansowe, oraz prześledzenie prezentowanych zadań i ich rozwiązań ma być zachętą do dalszych pogłębionych studiów nad złożonymi instrumentami finansowymi, tworzeniem portfeli inwestycyjnych czy zarządzaniem ryzykiem inwestycyjnym.

Książka napisana jest przystępnym językiem. Każde zagadnienie omówione jest od strony teoretycznej, jak również zilustrowane dużą liczbą przykładów. Z punktu widzenia dydaktyki istotne jest to, iż każde zadanie zostało rozwiązane z uwzględnieniem opisu metody oraz z odesłaniem do niezbędnej literatury, aby dociekliwy Czytelnik miał szansę uzyskać odpowiedzi na pytania, dlaczego przeprowadzać obliczenia w określony sposób i jakie wnioski można wyciągnąć na podstawie wyników. Na końcu każdego rozdziału Czytelnik znajdzie zadania do samodzielnego rozwiązania – w zakresie zdobytych umiejętności – oraz listę problemów i inspiracji do przemyślenia, które wskazujących możliwy kierunek dalszego podnoszenia poziomu wiedzy.

Praca składa się z sześciu rozdziałów. Każdy z nich podzielony jest na następujące części: wyszczególnienie omawianych zagadnień, spis literatury, wprowadzenie teoretyczne wraz ze spisem używanych wzorów, zadania – rozwiązane i omówione w kolejnych krokach, zadania do samodzielnego rozwiązania oraz problemy do przemyślenia.

W rozdziale pierwszym szczegółowo zaprezentowano instrumenty finansowe będące przedmiotem obrotu na rynku pieniężnym. Omówiono m.in. sposób ustalania odsetek w lokatach na rynku międzybankowym, zasady wyceny bonów

skarbowych i bonów komercyjnych. Przedstawiono również sposoby wyznaczania średnich stóp rentowności WIBOR, WIBID oraz stawki referencyjnej POLONIA.

W rozdziale drugim szczegółowo przedstawiono perspektywę inwestora na rynku obligacji, zaczynając od zrozumienia przepływów pieniężnych wynikających z tego instrumentu, a kończąc na rozważaniach dotyczących ryzyka zmiany cen obligacji.

Rozdział trzeci został poświęcony rynkowi akcji. Uwzględniono w nim m.in. wycenę akcji według metody DCF, zdyskontowanych dywidend oraz przy wykorzystaniu metody porównawczej. Poruszone zostały wybrane problemy związane z ustalaniem stopy zwrotu, praw poboru czy też zakupu akcji na kredyt.

Przedmiotem rozdziału czwartego były zadania związane z kontraktami terminowymi *futures*. Opierając się przede wszystkim na specyfice rynku polskiego, przedstawiono sposoby ustalania wartości teoretycznej i depozytów zabezpieczających oraz wykorzystania kontraktów do spekulacji i zabezpieczania pozycji.

Rozdział piąty poświęcono najważniejszym zagadnieniom związanym z cechami opcji, rozliczaniem pozycji na opcjach oraz zastosowaniem opcji w strategiach inwestycyjnych i hedgingowych.

W ostatnim – szóstym – rozdziale przedstawiono rodzaje zleceń giełdowych, zasady stosowane przez GPW w Warszawie do ustalania cen w transakcjach i towarzyszące im ograniczenia wahań cen w notowaniach zarówno ciągłych, jak i jednolitych.

Autorzy skryptu wyrażają nadzieję, że przyczyni się on do lepszego zrozumienia konstrukcji instrumentów finansowych stosowanych powszechnie na rynku pieniężnym i kapitałowym. Zagadnienia prezentowane w formie zadań do samodzielnego wykonania i pytań mogą z pewnością posłużyć do efektywnej weryfikacji poziomu wiedzy oraz stać się inspiracją do dalszego studiowania.

Autorzy składają podziękowania Pani Profesor Katarzynie Perez – za czas poświęcony lekturze skryptu, trud włożony w uporządkowanie prezentowanego materiału oraz konstruktywne uwagi, które przede wszystkim zainspirowały autorów do dalszej pracy nad tekstem, co ostatecznie podniosło wartość merytoryczną i jasność przekazu przedkładanego Czytelnikowi opracowania.

Autorzy kierują serdeczne podziękowania również do Pana Profesora Leszka Patrzyłki, Kierownika Katedry Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu – za inspirację do napisania oraz ciągłą motywację do pracy nad skryptem, a także do Koleżanek i Kolegów z Katedry Finansów – za wsparcie oraz cenne uwagi.

Na koniec chcielibyśmy podziękować naszym Najbliższym, szczególnie za anielską cierpliwość i wspierającą akceptację „pracy po godzinach i na urlopie”.